Aarhat Multidisciplinary International Education Research Journal (AMIERJ)
(Bi-monthly) Peer-Reviewed Journal Vol No II Issues I ISSN 2278-5655
2013 Feb/Mar

डिजिटल पोर्टफोलिओ: विद्‌यार्थी शिक्षकांसाठी व्यावसायिक शिक्षण संग्रहण

DIGITAL PORTFOLIO: A PROFESSIONAL LEARNING ARCHIVES FOR TEACHERS

अमोल बबन उबाळे
सहायक प्राध्यापक,
पीव्हीडीटी एज्युकेशन फॉर वुमन, मुंबई,
एसएनडीटी महिला विद्‌यापीठ, मुंबई

अध्ययन-अध्यापन प्रक्रिया अधिक प्रभावी होण्यासाठी शिक्षकाला विविध नावीन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाची साधने वापरणे गरजेचे असते. आज तंत्रज्ञानाच्या युगात कार्यकुशल व कौशल्याधारित व्यक्तींची विविध क्षेत्रात गरज दिसून येते. अशा या तंत्र युगात शिक्षकांना काळानुसार आपल्यामध्ये व्यावसायिक कौशल्य वाढीस लावणे निकडीचे बनते आहे. या तंत्र युगात व्यक्तीची परीक्षण हे त्याच्यातील कौशल्याच्या आधारावर केले जाते आणि यामध्ये डिजिटल पोर्टफोलिओ महत्वपूर्ण भूमिका बजावत आहे

प्रस्तावना:

आज तंत्रज्ञान क्षेत्रात मोठे परिवर्तन घडत आहे आणि कौशल्य-आधारित उपक्रमांवर भर देण्यात येत आहे, म्हणून अत्यधिक कुशल लोकांची मोठी मागणी आहे. अध्यापन व्यवसाय हा व्यावसायिक कौशल्यांपैकी एक मानला जातो.आज जगामध्ये कौशल्याधारित शिक्षकांना खूप मोठी मागणी अशा परिस्थितीत प्रत्यक्ष मुलाखत देणे खूप अवघड व खर्चिक ठरू शकते अशा परिस्थितीत डिजिटल पोर्टफोलिओ हा पर्याय अधिक सुखकर व प्रभावी ठरतो

डिजिटल पोर्टफोलिओ :

डिजिटल पोर्टफोलिओ हा मजकूर, इलेक्ट्रॉनिक फाइल्स, प्रतिमा, मल्टीमीडिया, ब्लॉग हायपरलिंक, छायाचित्रे, विविध क्रियाकलापांचा सहभाग, दृश्ये, विचार आणि कल्पनांचा वापर करून एकत्रित आणि व्यवस्थापित इलेक्ट्रॉनिक पुराव्यांचा संग्रह होय .

डिजिटल पोर्टफोलिओ चे प्रारूप :

शिक्षकांनी तयार करावयाच्या डिजिटल पोर्टफोलिओ चे प्रारूप पुढीलप्रमाणे आहे

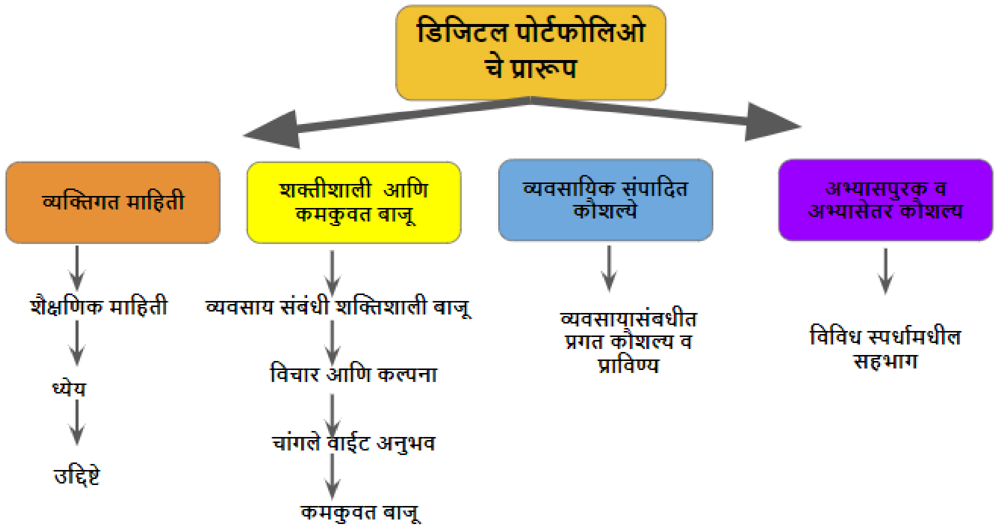

डिजिटल पोर्टफोलिओ निर्मिती

डिजिटल पोर्टफोलिओ निर्मिती करीत असताना खालील प्रमाणे विविध वेबसाईटच्या माध्यमातून शिक्षक अतिशय प्रभावीरित्या पोर्टफोलिओ निर्मिती करू शकतात.

1.सीसॉ (http://web.seesaw.me/)

ही डिजिटल पोर्टफोलिओ तयार करण्यासाठी डिझाइन केलेली एक विनामूल्य सेवा आहे. आयपॅड, Android टॅब्लेट आणि Chromebook या माध्यमातून संचालित केली जाते . शिक्षक त्यांच्या पोर्टफोलिओमध्ये त्यांच्या कार्याची चित्रे (वर्कशीट किंवा इतर भौतिक वस्तूच्या बाबतीत),विविध कौशल्याचे प्रशिक्षण ,विविध कार्यातील सहभाग यांच्या नोंदी चित्र तसेच चलचित्र माध्यमातून ठेवू शकतात .या माध्यमातून शिक्षक आपले विचार नाविन्यपूर्ण कल्पना ध्वनिमुद्रित करू शकतात.

2. क्लासडोजोचे (http://classdojo.com)

शिक्षकाला आपल्याकडे असलेल्या क्षमता विविध माध्यमातून प्रस्तुत करण्यासाठी क्लासडोजो डिजिटल पोर्टफोलिओ हे प्रभावी माध्याम आहे . शिक्षक विविध रकान्याच्या माध्यमातून आपले व्हिडिओ, आपल्या प्रतिमा.विचार व भाष्य, ऑडिओ रेकॉर्डिंग, व्हिडिओ आदी गोष्टी प्रभावीपणे सादर करू शकतो .

3.फ्रेशग्रेड (http://freshgrade.com)

फ्रेशग्रेड हे डिजिटल पोर्टफोलिओ हे माध्याम शाळांमध्ये अतिशय लोकप्रिय ठरत आहे . फ्रेशग्रेड हे शिक्षक आणि विद्यार्थ्यांना व्हिडिओ आणि ऑडिओ फायली, चित्रे आणि मजकूर फाइल्स असलेले पोर्टफोलिओ तयार करण्यास परवानगी देते. फ्रेशग्रेड वापरणारे शिक्षक त्यांच्या विद्यार्थ्यांसाठी खाती तयार आणि व्यवस्थापित करू शकतात. त्यांच्या डॅशबोर्डवरून शिक्षक विद्यार्थ्यांना कार्य सोपवू शकतात आणि विद्यार्थी पूर्ण केलेले कार्य पाहू शकतात. विद्यार्थ्यांच्या पोर्टफोलिओच्या दहा हायलाइट्सचा स्लाइडशो तयार करण्याचा पर्याय फ्रेशग्रेडचा वर्षाचा शेवटचा एक पैलू आहे. हा स्लाइडशो थेट पालकांना सामायिक केला जाऊ शकतो.

4.ड्रिब्बल (http://dribbble.com)

हे डिजिटल डिझाइनर्स आणि क्रिएटिव्हसाठी एक स्वयं-जाहिरात आणि सामाजिक नेटवर्किंग प्लॅटफॉर्म आहे. हे डिजिटल पोर्टफोलिओ प्लॅटफॉर्म, जॉब

आणि रिक्रूटिंग साइट म्हणून काम करते आणि डिझाइनर्सना त्यांचे काम ऑनलाइन सामायिक करण्यासाठी सर्वात मोठा प्लॅटफॉर्म आहे.

समारोप :

शिक्षकाला आपल्या क्षेत्रामध्ये प्रभावी होण्यासाठी अशा विविध माध्यमांचा उपयोग करावा लागतो. डिजिटल पोर्टफोलिओ तयार करण्यासाठी वरील वेबसाईटचा वापर केल्यास शिक्षकांना आपले कौशल्य इतरांसमोरप्रस्तुत करण्यास अधिक सुलभ होऊ शकेल. तंत्रज्ञानाच्या युगात प्रत्येक शिक्षकाने आपला डिजिटल पोर्टफोलिओ तयार करणे ही काळाची गरज आहे. शिक्षण क्षेत्रातील शिक्षकांनी अशा विविध डिजिटल पोर्टफोलिओच्या माध्यमातून विविध उपक्रमांचे आयोजन देखील करणे शक्य होईल

संदर्भ:

1. https://practicaledtech.com/free-handbook/
2. https://dribbble.com/
3. http://freshgrade.com
4. http://classdojo.com
5. https://www.edutopia.org/article/3-tools-creating-digital-portfolios
6. http://web.seesaw.me/
7. http://classdojo.com